

ประเพณีประจำตำบลบางจาน "งานกระเจาด"

ชาวบ้านบางจานร่วมพิธี “ถวายกระเจาด” ประเพณีเก่าแก่แห่งเดียวของเพชรบุรี ระยะทางยาวกว่า ๒ กิโลเมตร บนถนนสายบางจาน-บ้านดอนผิงแดด พื้นที่หมู่ ๖ ต.บางจาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี ชาวบ้านนับพันคน ร่วมทำบุญถวายกระเจาด ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวบ้านที่นี่ โดยในวันนี้ (๒๐ ก.ค.๖๑) เป็นวันพระขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ หลัง ชาวบ้าน ต.บางจาน ก็จะพร้อมใจกัน

มาทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว อีกทั้งความเป็นมาของประเพณีนี้ เกิดขึ้นเนื่องจาก เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ในยุค พระมหาราชและสมเด็จพระนเรศวรติดต่อกัน ตาม พงศาวดาร กล่าวไว้ว่า พระยาละแวกแม่ทัพเขมรได้ ยกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาหลายครั้งแต่ตีไม่ สำเร็จ ครั้งหนึ่งพระยาละแวกได้ยกกองทัพข้าม อ่าวไทยมาตีเมืองเพชรบุรี ตีได้ในปัจจุ ศักราช ๙๒๔ ตรงกับ พ.ศ.๒๑๑๕ อีกทั้งตามหลักฐาน

อ้างอิงทางประวัติศาสตร์กล่าวว่ากองทัพเรือพญา

ละแวกยกพลขึ้นบกชายฝั่งทะเลทิศตะวันออกของตัวเมืองเพชรบุรีประมาณ

๗-๘ กิโลเมตร เดินทัพเลียบบคลองฝั่งบางจานเข้าตีเมืองเพชรบุรีด้านถนนกำแพงเมืองบรรจบกับ ถนนหน้าสถานสงเคราะห์กุ่มสะแกในปัจจุบันเข้ายึดเมืองเพชรบุรีได้สำเร็จ โดยเหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ชาวบ้าน บางจานต้องเข้าไปหลบซ่อนตัวในป่าทึบห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๒ กิโลเมตร เพื่อป้องกันถูกฆ่าถูกทำร้าย และได้พร้อมใจกันบนบานสานกล่าวต่อเจ้าท่ง เจ้าป่า เจ้าเขา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายให้ช่วยคุ้มครอง ปกป้อง รักษาไม่ให้กองทัพพญาละแวกพบเห็น ทั้งเข้าตีเมืองเพชรและขากลับ โดยจะพร้อมใจกันถวายกระเจาด บรรจุด้วยอาหารคาวหวานและผลไม้ พร้อมทั้งน้ำอมฤตย์ สุรา และบุหรี เป็นเครื่องเซ่นสังเวยบวงสรวงให้

ประจำทุกปีอีกมาส คือปีที่มีเดือน ๘ สองหน โดยกำหนดนัดหมายกัน พร้อมใจกันเอาวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ หลังทุก ๓ ปี เวลา ๐๕.๐๐-๑๐.๐๐ น. โดยการบนบานครั้งนั้นประสบความสำเร็จพระชาวบ้านที่อยู่ใน เหตุการณ์ต่างรอดพ้นจากกองทัพพญาละแวก ชาวบ้านจึง ร่วมกันจัดงานทำบุญกระเจาดขึ้นอย่างต่อเนื่องสืบทอดกันมา จนถึงปัจจุบัน

ชาวบ้านตำบลบางจาน เปิดเผยว่า สำหรับ “ประเพณีงานกระเจาด” เป็นอีกประเพณีของชาวบ้านตำบล บางจาน อ.เมือง จ.เพชรบุรี ถือเป็นการทำบุญครั้งยิ่งใหญ่ ประจำปีของชาวบ้านที่นี่ ซึ่งเมื่อถึงวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ หลัง หรือเดือน ๘ สองหน ชาวบ้านตำบลบางจานทั้ง ๘

ประเพณีประจำตำบลบางจาน "งานเระจาด"

หมู่บ้านจะนำเสื่อมาปูตลอดถนนระยะทางยาวกว่า ๒ กิโลเมตร พร้อมกับนำกระเจาดันบร้อยใบที่บรรจุสิ่งของอาหารคาวหวาน จำพวกผลไม้ ขนมหวาน จำพวกขนมกง ขนมเกียน ขนมสามเกลอ และขนมหลุ่ม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นขนมพื้นบ้านที่ชาวบ้านทำขึ้นเองและสิ่งที่ขาดไม่ได้คือแมงดาทะเล และปูทะเล โดยสิ่งของทุกอย่างจะถูกนำไปใส่ลงในกระเจาดที่มีรูปทรง ๖ เหลี่ยม ๖ ยอด ที่ถูกตกแต่งด้วยกระดาษสีอย่างสวยงาม พร้อมกันนี้แต่ละครอบครัวที่นำกระเจาดมาทำบุญจะมีการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มานั่งบริเวณที่มีกระเจาดตั้งจุด ละ ๑

รูป เพื่อร่วมพิธีสงฆ์และหลังจากเสร็จพิธีก็จะมีการร่วมรดน้ำอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยแต่ละครอบครัวจะต้องถวายของทั้งหมดแด่พระภิกษุสงฆ์ โดยการเตรียมงานนั้นต้องเตรียมการล่วงหน้าแรมเดือนตั้งแต่การทำกระเจาดของแต่ละบ้านให้สวยงามที่มีทั้งการประดับตกแต่งกระเจาดด้วยดอกไม้และกระดาษสีเพิ่มความสวยงาม และที่สำคัญชาวบ้านที่นี่ต้องทำขนมที่จะนำมาใช้ในพิธีด้วยตนเองแทบทุกชนิด สำหรับประเพณีงานถวายกระเจาดของชาวบ้านตำบลบางจาน ถึงแม้จะเป็นประเพณีเล็กๆ ที่จัดเฉพาะชุมชนเท่านั้น แต่ก็นับเป็นประเพณีที่มีความสำคัญและถือปฏิบัติสืบทอดกันมานานจากรุ่นสู่รุ่น เป็นประเพณีที่สอนให้ลูกหลานได้ตระหนักถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยภายใต้หลักธรรมของศาสนา อีกทั้งในจังหวัดเพชรบุรีมีการจัดงานกระเจาดลักษณะนี้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น และเมื่อถึงวันขึ้น ๘ ค่ำเดือน ๘ หลัง ถือเป็นสัญญาของชาวบ้านตำบลบางจานที่จะมาร่วมพิธีทำบุญกระเจาดกันอย่างพร้อมเพรียง

